19 İKİNCİ TEŞRİN 1942
PERŞEMBE
Beşinci Yıl No. 1614

Yeni Sabah

GÜNDELİK SİYASİ HALK GAZETESİ

İDARE YERİ
Nuruosmaniye No. 17
Telgraf: Yeni Sabah İstanbul
Telefon : 20795
Her Yerde 5 Kuruş

Marşal Peten bütün selâhiyetlerini Lavale devretti

İspanyada endişe ve telâş

Henüz hiç bir tafsilât ve resmî malûmat olmadığına nazaran İberik şibeziresindeki seferberlikten şu veya bu istikamette mana çıkarmak fazla acele etmektir. Yalnız her taraftan muharip zümrelerin silâhlarile çevrilmiş olan bir memleketin icabında nefsini korumak için ihtiyat tedbirleri almasından daha makul ve daha tabiî bir hal tasavvur etmek müşkildir.

Vişi Fransasının Almanya ile birleşeceği söyleniyor

Darlan hâdisesi

Roosevelt Amerikan görüşünü izah eden beyanatta bulundu

Büyük Milli Şef'in Meclisin açılış nutkunda büyük bir isabet ve uzağı görürlükle ifade buyurdukları gibi olaylar hızla gelişmekte ve tarafsız devletlerin durumu gittikçe güçleşmektedir. Esasen Avrupada ve hattâ bütün cihanda tarafsızların sayısı pek mahduttur. Maamafih muharip tarafların gittikçe artan asabiyet ve hiddeti karşısında bu miktarları az milletlerde heyecan ve telâş içindedir. Bir hafta evvel İsviçre askeri ihtiyat tedbirlerini kuvvetlendirmişti. Filhakika esasen konfederasyonu çoktanberi silâhları elinde vatan sınırlarını beklemektedir.

Dünkü haberlere göre İspanya da seferberlik ilân etmiştir. Anglo Saksonların Fas, Cezayire asker çıkararak Tunusa doğru şarkmaları ve mukabil bir hareketle Alman ordularının mütareke hükümlerine nazaran işgal olunmaması icabeden Fransız topraklarını da ahdlarını bozarak istilâ etmeleri üzerine Pirene dağlarında Cermen kıtaları görünmüştür. İspanyanın Fastaki sömürge arazisi Amerikan ve İngiliz askerleri ile çevrilmiş olduğu gibi şimal hududu da Mihver kuvvetleriyle ihata edilmiştir. Böylece General Franco'nun memleketi şimal ve cenuptan da mücadele eden devletlerle sarılmış demektir. Filhakika Mister Roosevelt İberik yarım adasına hiç bir tecavüz niyeti beslenmediğini bu vesile ile tekrar temin etmiştir.

Kodiyonun mevkii, gerek siyasî, gerek askeri, pek nazik görünmektedir. Mihverciler bilhassa İtalya, General Franconun dahilde Kızıllarla boğuşmasında bu vatanperver kumandana ellerinden gelen fiilî yardımı yapmışlardı. Bu yüzden İspanya bir şükran borcu ile bağlıdır. Fakat dahilî musaraa o kadar haşin ve çetin olmuş ve memleket o derece harabiye sürüklenmiş idi ki hiç bir vesile ile yeniden silâha sarılmak işine gelemezdi. Mihvercilerin bütün tazyik ve iltimaslarına rağmen şahsi muhabbet ve muhalâsatı bu zümreye müteveccih olmakla beraber Franco Anglo Sakson devletleriyle dürüst bir politika takip etmekten hali kalmadı. İngilterenin Madriddeki sefiri (Sir Samuel Hour) un çok temiz ve ince idaresi bu neticeyi almakta çok müessir oldu. Filhakika bir aralık İspanya hariciye nazırlığına Franco'nun yakın akrabasından ve Mihver hayranlarından (Sumner) getirildi. Bu tayin Vaşington ve Londrada çok iyi telâkki edilmedi ise de netice itibariyle siyaset ibresi şark veya şimale tevecüh etmedi. Yeni nazır da (Tanca) yı işgal ederek bir nüfuz galebesi temin eyledikten sonra işbaşından uzaklaştırıldı.

(Sonu: Sa. 3 Sü. 4 de)

Roosevelt'in beyanatı

Amerikan Cümhur reisi Pasifikte kazanılan zaferi övüyor

Vaşington 18 (A.A.) — Reis Ruzvelt, bu harbin dönüm noktasına gelindiğinden emin olduğunu söyledikten sonra bu kanaatini son iki hafta içinde

(Sonu Sa. 4 Sü 4 de)

Vichy, 18 (A.A.) — Mareşal Pétain bütün salâhiyetlerini M. Lavala terketmeğe karar vermiştir.

Lavala Tam Salâhiyet

Vichy, 18 (A.A.) — Ofi ajansı bildiriyor:

Mareşal Pétain ve M. Laval bugün hükûmet reisine tam salâhiyetler veren bir emirname imzalamışlardır.

Vichy Mihverle Birleşecekmiş

Londra, 18 (A.A.) — Paristen gelen ve İskandinavya telgraf bürosu tarafından zikredilen haberlere göre, Vichy hükûmetinin, takip edeceği siyaset hakkında yakında bir bildirikte bulunması beklenmektedir.

Vichy hükûmeti bu tebliğde Vichy Fransasının Mihverle birleştiğini ilân edecektir.

Roosevelt'in Beyanatı İyi Karşılandı

Londra, 18 (A.A.) — Diplomatik sahada, Reis Roosevelt'in Amiral Darlanın durumu hakkındaki beyanatı bazıları tarafından duyulan endişeyi teskine sebep olmuştur.

Şiddetli muharebelerin cereyan ettiği Akdeniz havzasını gösteren harita

Tunus topraklarında şiddetli çarpışmalar

İngiliz, Amerikan ve Fransız askerleri Tunusu istilâya başladılar

Londra, 18 (A.A.) — İngiliz birinci ordusunun elemanları, İngiliz ve Amerikan paraşütçü kıtaları ve Fransız kıtaları Tunusa muhtelif noktalardan girdikleri resmen bildiriliyor. Bu kuvvetlerle Mihver kuvvetleri arasında temas vücuda gelmiştir.

Tunus Harbinin İnkişafı

Londra, 18 (A.A.) — Nevyork radyosu dünkü yayımında, birinci İngiliz ordusunun ileri birliklerinin Tunus topraklarındaki Alman ve İtalyan kıtalariyle temasa geldiklerini bildirmiştir.

Amerikan motörlü piyadesi hareketlere iştirak etmektedir. Tunus askerî hava alanı için yapılan çarpışmada İngiliz paraşütçüleri kullanılmıştır.

Nevyork radyosu, Tunustaki çarpışmaların şimdilik, stratejik limanlarla hava alanlarının zaptı işlerine inhisar ettiğini ilâve eylemektedir. Malta adasında üsleri bulunan İngiliz uçakları bu taarruzlara iyi şekilde iştirak etmekte ve İngiliz deniz kuvvetleri de bütün batı Akdeniz yollarına hâkim bulunmaktadır.

Kurtarılacak Siyasi Mevkufiar

Londra, 18 (A.A.) — On binden fazla De Gaulle taraftarı ve İngiliz lehtarı, Fas, Cezayir ve Tunustaki ceza evlerinde ve

(Sonu: Sa. 3, Sü. 1 de)

İngilizler Bingaziye çok yaklaştılar

Sekizinci ordu bir günde 160 kilometre ilerlemeğe muvaffak oldu

Kahire, 18 (A.A.) — Ortagark İngiliz kuvvetleri müşterek tebliği:

Geniş bir cephe üzerinde düşmanı takip eden sekizinci ordu kuvvetleri dün Bingaziye 112 kilometreden az bir mesafeye kadar yaklaşmış bulunuyordu.

16-17 sonteşrin gecesi kısa irtifadan uçan bomba uçaklarımız Bingazi limanındaki deniz taşıtlarına taarruz etmişler ve burada yangınlar çıkarmışlardır. Dün avcılarımız 6 düşman taşıt uçağı düşürmüşler ve en az başka altı düşman uçağını da Bingazi çevresinde yerde tahrip olunmuştur.

Bütün bu hareketler sonunda uçaklarımızın hepsi üslerine dönmüşlerdir.

İtalyan Tebliği

Roma, 18 (A.A.) — İtalyan ordıları umumî karargâhının 906 numaralı tebliği:

Derne'nin garp bölgesinde düşmanın motörlü ve zırhlı unsurları ile yapılan çarpışmalar esnasında birkaç düşman tankı tahrip edilmiştir.

Fena hava şartları iki taraf arasındaki hava faaliyetini tahdit etmiştir. Bir Curtiss düşürülmüştür. Alman avcıları Cezayir sahillerinde düşman tayyareleriyle çarpışarak bunlardan beşini düşürmüşlerdir.

Generai Aleksander'in Beyanatı

Kahire, 18 (A.A.) — Gazetecilere beyanatta bulunan General Aleksander şunları söylemiştir:

— Düşmanın El Ageyla'da muvakkat bir mukavemet göstermesi muhtemeldir. Çünkü orada hazırlanmış müdafaa mevzileri vardır. İlk ravundda kat'i bir muzafferiyet elde ettik. Düşman ziyadesiyle sendelemektedir. Fakat bayağı düşünceye kadar muharebe kazanılmış sayılamaz. İyi bir muharip olan düşman, denizden ve havadan takviye almayı ümit ettiği müddetçe artçı hareketlerini devam ettirecektir. Düşmanın muharebe sahasında 500 olarak tahmin edilen tankından ancak on beşi kurtulabilmiş olmasına rağmen, Şimali Afrikada belki şiddetli muharebeler cereyan edecektir.

Bir Sür'at Rekoru

Kahire 18 (A.A.) — Bingazi

(Sonu Sa. 3 Sü 6 da)

İskenderundan 3000 ton hububat geldi

Dün İskenderundan limanımıza gelen Doğan vapuru ile 3.000 ton buğday, arpa ve mısır gelmiştir.

BULGARİSTAN MİHVERE SADIK

Bulgar başvekili bunu teyit etti

Filof dedi ki: "Her milletin tarihinde halkın büyük fedakârlıklar yapması lâzım olmuştur. Bulgarlar da vatanları için kanlarını dökmeğe hazır olduklarını isbat etmelidirler„

Sofya, 18 (Radyo) — Bulgar Sobranyasında Bulgaristanın dış politikası uzun uzadıya müzakere ve münakaşa edilmiş ve bu müzakerelerin sonunda Bulgaristan Başvekili Profesör Filoff Bulgaristanın dış politikasının tamamile açık, dürüst ve kat'i olduğunu bildirmiştir. Yeni Avrupa nizamı esaslarına uygun, kuvvetli ve içtimaî bir devlet: Prof. Filoff'un kanaatince, ancak Mihver devletleriyle işbirliği yapmak suretiyle vücuda getirilebilecektir. Prof. Filoff ezcümle şunları söylemiştir:

"— Bunun için Bulgaristanın dış politikası bu işbirliği esaslarına dayanmaktadır. Bulgaristan müttefiklerine sonuna kadar sadık kalacak ve derubte ettiği vecibeleri tam olarak ifa edecektir. Bulgaristan, kaderinin müttefiklerinin kaderine bağlı olduğuna kanidir. Daha geçen sene, Mihver devletleri sayesinde, Bulgaristanın öteden beri arzu ettiği, bütün Bulgar-

(Sonu Sa. 3 Sü 6 da)

İspanyada seferberlik

General Franco, memleketin bitaraflığını daha emin bir şekilde korumak gayesile bir çok sınıfları silâh altına davet etti

Seferberliğin uyandırdığı akisler

Londra 18 (A.A) — Bir Madrid telgrafını zikreden Vichy radyosu, yedek ve mütekait bütün İspanyol subaylarının silâh altına çağırıldıklarını bildirmektedir.

İlk Akisler

Nevyork, 18 (A.A.) — İspanya umumî seferberlik emri vermiştir. Seferberlik hareketlerine dün başlanmıştır. Bunun, Şi-

(Sonu: Sa. 3 Sü. 2 de)

Fransa üçe ayrıldıktan sonra niyet çekiyorlar:

Kamandan — Arkadaşlar, üç Fransa da tarbada, hangisi çıkarsa o tarafa geçeriz!

Suikasd davası

Reddi hâkim talebi hakkında karar vermesi için evrak bu defada Çankırı Ağırceza mahkemesine gönderildi

Ankara, 18 (Yeni Sabah muhabirinden) — Fon Papene karşı tertip edilen suikast teşebbüsü davasının mahzen görülmesine bu sabah Ankara Ağırceza mahkemesinde devam edilmiştir.

Maznunların reddi hâkim talebi hakkındaki keskin Ağırceza mahkemesinin red kararına suçlulardan Pavlofia Kornilofun tekrar itiraz etmeleri üzerine Cümhuriyet Müddeiumumiliğince dava dosyasının salâhiyetli merci sıfatiyle bu nokta tetkik ve karara bağlanmak üzere Çankırı Ağırceza mahkemesine gönderildiği anlaşılmıştır.

Heyeti hâkime, icabını düşünmüş ve reddi hâkim talebi hakkında Çankırı mahkemesince verilecek kararla dosyanın iadesine intizaren muhakemenin 25 ikinciteşrin çarşamba günü saat 9,30 a bırakılmasına karar vermiştir.

SON DAKİKA

RADYO İLE

80 İtalyan generali esir

★ Londra, 18 (Radyo) — Verilen son malûmata göre, sekizinci ordunun son harekâtı neticesinde esir edilen İtalyan generallerinin sayısı 80 i bulmuştur. İngiliz ordularının halen Bingazinin pek yakınında olduğu bildirilmektedir. Ordu hemen hemen hiç bir mukavemete rastlamadan ilerlemektedir.

Orta Afrikadan gelen ordu

★ Kahire, 18 (Radyo) — Bugün ilk defa olarak Orta Afrikada Çal gölü havalisindeki motörlü Hür Fransız ordusunun Libyaya doğru harekete geçmiş olduğu bildirilmiştir.

Bombalanan Alman şehirleri

★ Londra, 18 (Radyo) — Bugün resmen bildirildiğine göre, İngiliz tayyareleri harbin başlangıcındanberi Berline 53, Bremene 101, Kolonyaya 110, Hamburga 90, Kile 70, Düsseldorfa 50, Essene 44, Manhaym'a 45 ve Frankfurta 35 hava akını yapmışlardır.

OLAYLARIN MİZAHI

DÖRT ADIMIN ZARARLARI

Yazan
Aka Gündüz

Bir okurum bana şu mektubu göndermiş:

(Uzun sopa ile yüksek sek atlamaktan, üç adım sıçramaktan, uzun eşek oyunundan bahsetmiyorum. Dört adımın zararını söylemek istiyorum. Üstüne alanları anlayışlarında serbest bırakıyorum.

Ankarada otobüsler işler. Otobüslerin en kısa durakları üçtür. Ve otobüslerin ana merkezi Ulus meydanındaki heykeldir. Heykelden tutalım. 1 — Heykel — Belediye arası üç yüz bir buçuk adımdır. 2 — Heykel — Hava Kurumu arası iki yüz doksan sekiz adım iki ayaktır. 3 — Heykel — Dışkapı arası üç yüz altı buçuk metre on sekiz buçuk santimdir.

Bu merkezden Kavaklıdere beş küsur kilometredir. Bu merkezden kecioren sekiz buçuk kilometredir. Bu merkezden Etlik yedi şu kadar kilometredir. Ve oraları halk ile, okul çocuklarile mahallelerle doludur.

Bu merkezden o en kısa duraklara gitmek bir yudum su içmekten daha kolaydır; hele yağışsız, ılık, güneşli zamanlarda...

Fakat her üçü için birer küçük grup peyda olmuştur. En iyi havalarda uzaklara giden bu otobüslere —tuhaflık ve muziplik olsun için— binerler. Uzak yerliler merkez durak yerlerinde kala kalırlar ve binenler onlarla alay ederler. Bu grupları saysanız yüz kişi tutturamazsınız. Velâkin zevkleri uzaklara gidenlere yer vermemektir. Snobları anlarım. Ucuza satılanı beğenmezler ve pahalıya satılanlara can atarlar. Övünmek için. Fakat bu gruplar Snob değildirler, sadece tenbel, sonradan görmüş, halkı rahatsız etmekten zevk alan dejenerediriler. Sayısı yüzü geçmiyen bu densiz grupa karşı otobüs idaresi bir şey yapamaz mı? Yapamaz. Çünkü onun ne zorluklarla uğraştığını biliriz. Nalları asınacağından korkan, veya halkın zorluk çıkarmaktan zevk alan bu gibilere karşı içimizden bazı münasip sözler söylemekle beraber dışımızdan insaf ve terbiye dileriz.)

Yunanistanın Son günleri

Yazan: T. Vasilyadis *Tefrika No. 3*

Yunan harbine gönüllü olarak iştirak eden bir Yunanlının hatıraları

Haritayı açarak, bulunduğum yerden Türkiyeye giden yolları tetkik ettim

Haritayı elime aldım. Bu, bütün Trakyayı ve muhtelif yolları gösteren bir mektep haritası idi. Doğrusu çok sevinmiştim. Çünkü işime çok yarayabilirdi.

Genç kızın yüzünü hoş bir gülümseme kaplamıştı. Bana bu kadar bir yardımda bulunduğuna pek memnun görünüyordu.

— Başka bir arzunuz var mı?

— Hayır. Başka hiç bir istediğim yok. Yalnız, Hristina gelinceye kadar benimle biraz kâğıt oynamanızı istiyecektim.

— Hay, hay. Zaten ben de aynı şeyi sizden istiyecektim. Diyerek yerinden kalktı. Hristinanın odasına girdi ve biraz sonra elinde oyun kâğıtlarile göründü:

— Siz kâğıtları alınız, karıştırınız, ben dışarıda masayı hazırlayayım. Diyerek kâğıtları eline verdi ve odadan ayrıldı. Birazdan masaya oturmak için dışarıya çıkınca Diamandonun kendi odasında ağladığını işittim. Odasının kapısı yarı açıktı. İçeriye girdim ve sebebini sordum. Başını kaldırdı, gözlerini sildi ve oturduğu yerden:

— Sizi vuracaklar! Gitmeyiniz, yazık olur. Burada kalınız. Bugünkü şartlar altında siz İstanbula değil İskeçeye kadar bile zor gidersiniz. Bana inanınız burada kalınız. Sizi uzun zaman saklarız. Allah büyüktür. Kendinize acımıyor musunuz? Hayatınız o kadar ucuz mu? Annenizi, babanızı beni...

— Yeter!

— Bu kelime ağzımdan sert bir âhenkle fırladı ve hemen tesirini gösterdi: Genç kız derhal yerinden kalktı odadan fırladı, masanın başına oturdu ve yüzünü elleri arasına alarak kımıldanmadan durdu. Ne yapacağımı şaşırmıştım. Diamandonun hislerini anlamıştım. Fakat istilâya uğramış Yunan topraklarını terketmeliydim. Bu fikri kafamdan hiç kimse çıkaramazdı. Hattâ aşkın pençesi bile.

Odama girip sessizce oturuverdim. Biraz sonra, sakin ve tabiî bir halde Diamando kapıma vurdu:

— Girebilir miyim?

— Buyurunuz.

Yavaş yavaş içeri girdi. Karşıma geldi durdu:

— Beni affediniz. Söyledi - ğim lâfların farkında değildim. Niyetlerinizi bozmak istemem. Rica ederim beni affediniz.

— Geliniz, oturunuz şuraya. Sizin affedilecek hiç bir şeyiniz yoktur.

Zavallı kız, bu sözlerime karşı hiç sesini çıkarmadı. Ve karşıma oturuverdi. Kâğıt oynamağa başladık. O sırada kapı çalındı. Açmak istedim bırakmadı, kendisi açtı. Gelen Hristina idi. Koltuğunun altında iki ekmek, ellerinin üstünde de büyükçe bir paket vardı. Telâşlı görünüyordu.

— Canım çıktı şunları alıncıya kadar. Herkes korku içinde, hiç bir şey satmak istemiyorlar.

Bunları söylerken, Hristina pencereden dışarı bakıyordu.

— Ne var. Neye bakıyorsun? diye sordum.

— Sorma. Yolda iki Alman zabiti peşime takılmışlardı. Ellerinde şarap ve konyak şişeleri vardı. Anlayabildiğime göre, buraya gelmek ve içmek istiyorlardı. Bense yüzümü çevirmeden adımlarımı hızlaştırdım ve yoluma devam ettim. Onlar arkamdan geliyorlardı. Acaba buraya girdiğimi gördüler mi dersiniz?

— Şimdi hiç kimseyi görüyor musun?

Hristina tekrar dışarıya baktı:

— Hayır.

— Oyle ise seni kaybetmişlerdir.

— İnşaallah böyle olsa.

Diamando seslendi:

— Ya kapımızı çalarlarsa ne yapacağız?

Cevap verdim:

— Korkmayınız. Benim için de şimdilik hiç bir tehlike yoktur. Gece basınca zaten gideceğim O zamana kadar da nasıl olsa saklanabilirim.

İki kız kardeş bana bakıyorlardı. Adeta bana acıyorlardı. Yüzleri düşünceli ve me'yus idi. Bunu görünce dayanamadım:

— Ayol, böyle surat asmayın. Sizin gibi sevimli iki melek, benim vaziyetimde bir insana pek faydalı olabilirler: Bana güler yüzünüzle cesaret ve neş'enizle de ümit verebilirsiniz. Ben bunların ikisine de çok muhtacım. Halbuki siz, bana bir zavallı gibi bakıyorsunuz. Hayır! Ben zavallı değilim Birkaç gün sonra ben hürler arasında olacağım. Halbuki siz, evet siz hepiniz, eliniz ağzınız bağlı dünyanın şimdilik unutulmuş bir köşesinde yaşayacaksınız. O vakit ben, uzaktan size yardım etmek istiyeceğim, fakat bunun imkânı olacak mı? Bana inanınız. Belki de günün birinde bu sözlerimi hatırlıyarak benim gitmeme sebep olan bütün bu felâketlerin, insanın ne kadar gücüne gittiğine ve yaşamaktan ne kadar korktuğuna ister istemez şahit olacaksınız. Şimdi siz benimle iftihar etmelisiniz. Ben de sizinle aynı duyguyu duyuyorum. Çünkü her birimiz, vatanımıza olan borcumuzu ödüyoruz. Ve ödemeğe de devam edeceğiz. Ümitsizlik yalnız esaret altında yaşamağa alışmış olanların arkadaşıdır.

Durdum. Derin bir nefes aldım. Gururlu bir bakışla etrafı süzdüm:

— Burasını hiç unutmıyacağım. Sizi ise asla.

— Biz de seni.

Bu sözlerden sonra Hristina, biraz evvel getirdiği paketi açarak bana gösterdi. İçinde peynir, zeytin, kuru incir, haşlanmış yumurta, birkaç tane ringa balığı ve iki tane büyükçe çikolata vardı.

— Çok teşekkür ederim. Bunları bir gün size fazlasile ödeyeceğim.

Hristina yanıma yaklaştı ve:

— Sen yalnız İstanbula kadar sağlam git. Biz senden yalnız bunu istiyoruz. Senin için de her gün dua edeceğiz.

— Eksik olmayın.

(Devam edecek)

Belediyenin eski elektrik şirketinden talebi

İstanbul Tramvay ve Elektrik şirketinin Belediyeye geçmeden evvel yarım milyon lira kadar fazla bir parayı Belediyeden tahsil ettiği için aradaki ihtilâf mahkemeye intikal etmiştir. Şirket 1939 mukavelesinde belediye ve Belediye müesseseleriyle umumî tenviratta kabul ettiği yüzde elli tenzilâtlı tarifeyi bir türlü tatbik sahasına koymadığı için Belediyeden fuzulî olarak yarım milyon lira kadar bir para almıştır. Bu paranın tahsili için devam eden muhakeme duruşmaları devam etmektedir.

Okuyucu Diyor ki:

Ucuz karneler hakkında talebelerin dileği

Bir talebe okuyucumuzdan aldığımız bir mektupta deniliyorki: «Ben bir lise talebesiyim. Ailem Anadoludadır. Okumak için geldiğim İstanbulda enişte min yanında kalıyorum. Zaten ağır bir yük olarak kaldığım enişte min evinde şimdi bir de her gün pahalı ekmek yemek suretile yeni bir yük daha teşkil ediyorum. Acaba biz fakir talebelere de ucuz ekmek kartı verilemez mi »

Sahte kinin yapan şebeke

Polis tarafından meydana çıkarılarak suçlular yakalandı

Kumkapıda Mollatası caddesinde Hemşehri sokak 122/124 numaralı evde oturan Yunan tebeasından Leonido oğlu Vasil Karayani'nin evinde sahte kinin yaptığı haber alınarak emniyet ikinci kısım ikinci şube memurları tarafından bir arama yapılmıştır. Yapılan bu aramada suçlunun bir odada yerleştirilmiş kinin imaline mahsus komple komprime makinesi bulunmuş ve yine ayrıca Kumkapıda Türk eli caddesinde 22 numarada oturan Hacı Boğos oğlu diplomasız eczacı kalfası Dimyostoflu Dimitris de sahte sulfat dö kinin imal ettiği öğrenilerek oraya da aynı memurlar bir baskın yapmışlardır. Yapılan bu baskında memurlar aynı mahalde 26 kilo kadar mamul komprime toz sahte kinin meydana çıkarmışlar ve suçluları yakalıyarak adliyeye teslim etmişlerdir.

Mayi mahrukat hakkında bir karar

Mayi mahrukat stoklarının vaziyetini gözönünde tutan Ticaret Vekâleti, yeni bir tamimde bulunarak bundan sonra umumî tahdit kararnamesinden hariç olarak resmî ve hususî taahhüt işlerinde çalıştıkları için ahhüt işlerinde çalışan otomobil ve kamyonlara fabla benzin alma müsaadesini kaldırmıştır.

Buna nazaran herhangi bir taahhüt işinde çalışan motörlü vasıtalar diğer otomobil ve kamyonlar gibi tahdit kararnamesinde yazılı miktardaki kadar benzin alacaklardır.

Otomobil lâstiği tevziatı

Ticaret Vekâleti Ticaret Ofisine bir sirküler göndererek elde mevcut otomobil lâstiklerinin ne yolda tevzi edileceğini bildirmiştir.

Buna göre mevcut lâstiklerin yüzde seksen beşi vilâyetlere, diğer yüzde on beşi de Vekâlet emrine tahsis edilecektir.

Bir tayin

Belediye iktısat müdürü Saffet Sezen Toprak Mahsulleri Ofisi idare meclisi reisliğine tayin edilmiştir. Yerine kimin getirileceği henüz belli değildir. Saffet Sezen bir müddet daha müdürlük işlerine bakacaktır.

Belediyede yeni tayinler

Belediye teftiş heyeti reisliğinde bulunan Necati Çillerin Belediyede yeni tesis edilecek olan üçüncü reis muavinliğine tayini için yapılan teklif Ankaraya gönderilmiştir.

Yeni kurulacak olan reis muavinliği eski işe teşkilâtından devrolunan işlere bakacaktır.

Kahve ve çaya yapılacak zam

Şeker fiyatlarının yeniden artması yüzünden kahvecilerin zam hakkındaki talepleri belediye daimî encümenince tetkik edilmiş, kahveye yeniden 2,5 ve çaya 5 kuruş zam yapılması kabul edilmiştir.

Tatlıcı ve mahallebici gibi esnaf için de yapılacak zam hakkında iktisat müdürlüğünde tetkikler yapılmaktadır.

Mangal kömürüne zam yapıldı

Belediye Daimî Encümeni maliyet fiyatlarının artmasını gözönünde tutarak mangal kömürüne bir miktar zam yapmıştır.

Yapılan zamma göre yerli kömürler toptan 10,5, perakende 12 ve Bulgarya kömürleri toptan 12,5 perakende 14 kuruş üzerinden satılacaktır. Odun fiyatları da perakende olarak çekisi meşe 9,5; gürgen 8,5; kestane 7,5 liraya satılacaktır. Bunlar kesilmiş olarak fiyatlardır. Kesilmemiş odunlarda çeki başına 60 kuruş tenzilât yapılacaktır.

Bir çimento muhtekiri yakalandı

İzmite bağlı Pamukova kazasının Turgutlu halkından Ziya isminde biri vilâyete müracaatla köyünde elektrik santrali yaptıracağını bildirmiş ve fabrikadan kendisine çimento verilmesini istemiştir. Ziyanın müracaatı üzerine Zeytinburnu çimento fabrikasından kendisine torbası 130 kuruştan istediği miktarda çimento verilmiş, fakat Ziya bunları memleketine getireceği yerde burada torbasını 1250 kuruşa satarken emniyet kaçakçılık bürosu memurları tarafından yakalanarak Millî Korunma mahkemesine verilmiştir. Suçlu hakkında mahkemece tahkikata başlanmıştır.

ŞEHİR HABERLERİ

İÇKİ HARBİ

"Mareşal irade bütün kurmay heyetile beraber teslim oldu,,

Şehrin içinden

Ağız mevzilerinde ilk temas dudaklar istikametinde vukubuldu. Ondan sonra hâdiseler tam bir yıldırım harbine yakışacak sür'atle birbirini takip etti.

Yalnız ilk safhalarda kimin galip, kimin mağlûp olduğu anlaşılmadan harp şiddetle devam ediyor, iki taraf resmî tebliğleri de galebenin kendinde kaldığını şatafatlı dillerle iddia ediyorlardı:

Akıl başkumandanlığının resmî tebliği:

"Henüz yeni yanmağa başlıyan elektrik lâmbalarile aydınlanmakta olan akşamın erken kerahat fecri saatlerinde bir sıra dişlerle tahkim edilmiş ağız mevzilerimiz önünde düşmanla şiddetle muharebeye tutuşulmuştur. Dişler müstahkem mevkiine istinat ederek: dil, damak ve dudaklarla sıkı bir işbirliği yapan kıt'alarımız elbirliğile düşmanın birinci şişe ordusunu dağıtmağa muvaffak olmuş, topçumuz önünde himayesiz kalan kuvvetli bir düşman kıt'ası sıkıştırıldığı kadeh çukuru mıntakasında şiddetli bir su topçusu bombardımanından sonra düşman evvelâ olduğu yerde sindirilmiş ve bilâhare dudak kıt'alarımızın yaptığı çok mükemmel bir kıskaç hareketile olduğu gibi esir edilmişlerdir. Düşman beyhude olarak çevrildiği mide mıntakasında tutunmağa çalışmakta ve etrafa yakıcı gazlarla hücum etmektedir. Buna karşı gene düşmandan zaptedilmiş olan sardalya obüsleri, patates gülleleri ve balık kara torpillerile hücum edilmektedir. Aldığımız ganimetin sayılması henüz mümkün değilse de yukarıda saydıklarımızdan ayrı olarak fasulye pilâkisi, ciğer ızgarası, yeşil salata ve ilh gibi daha bir çok nevi silâh ve malzeme de külliyetli miktarda zapt veya tahrip edilmiştir. Parçalanan düşmanın imhasına devam edilmektedir.,,

Alkol orduları başkumandanlığının tebliği:

"Düşmanın ilk anlarda çakırkeyf olarak neşrettiği şatafatlı tebliğlerini kahraman alkol orduları bugün tamamen susturmuş bulunmaktadır. Düşmanın şiddetli hücumları karşısında Mareşal Alkol büyük bir ustalık ve incelikle vaziyeti idare etmiş, düşman su topçusunun faikiyetini hesaplıyarak harbin göğüs göğüse yapılmasını muvafık görmüştür. Hâdiseler onun hesaplarında aldanmadığını göstermiştir. Mareşal Alkol düşmanın ilk defa olarak gerisinde bir sıra dişli müstahkem mevkiile tahkim edilmiş kuvvetli ağız mevziinde bir gedik açmış, sonra bunu bir cep haline getirerek büyük bir hızla düşmanın işe merkezinin bulunduğu mide mevkiine kadar ilerlemiştir. Düşman bu hareketimizi güya kendi muvaffakiyeti gibi ilân ediyordu. Fakat kıt'alarımız birbirini takip ederek ağız mevzi - inde açılan gedikten geçerek mide mıntakasında toplanıyorlardı. Nihayet yakıcı gazlarla yaptığımız şiddetli bir hücum ile mideyi tamamen zaptettik, bu harekâta düşmanın zaptettiğini ilân ettiği diğer muavin kıt'alarımız olan bütün mezeler de iştirak etmiştir. Kıt'alarımız artık mideyi geride bırakarak düşmanın münakale yollarından istifade ederek hedef olan Beyni Bâlâ istikametine ilerlemektedirler. Kıymetli müttefikimiz sigaranın sahverdiği duman tayyarelerile Beyni Bâlâ'daki akıl, irade, zekâ, feraset gibi düşmanın önemli mıntakalarına şimdiden pike bombardımanı yapmaktadır. Yaklaşan kara kıt'alarımızın topçu birlikleri de şimdiden tahrip ateşlerine başlamışlardır. Uzaktan alınan fotoğraflar Beyni Bâlâ'nın kalın bir sis tabakası altında yanmakta olduğunu göstermektedir.,,

Gece yarısından iki saat ve harbin başladığından altı saat sonraki resmî tebliğ:

"Şu anda Beyni Bâlâ kaleleri üstünde alkol bayrağı şanla dalgalanmaktadır. Düşman mümtehezim ve perişan bir iki hamle daha yapmak istemiş, fakat bu kendisine kumandanları Mareşal İradenin bütün kurmay heyeti dahil olduğu halde esir edilmesile çok pahalıya maledilmiştir. Düşmanın küllî kuvveti şimdi sızmış bir vaziyette tamamen kontrolümüz altında bulunmaktadır.,,

Yeniden mühim ithalât eşyası limana geldi

Son günlerde mühim miktarda ithalât eşyası gelmektedir. Dün limanımıza gelen Romen bandralı Albajurya vapuruyla mühim miktarda ithalât eşyası gelmiştir. Diğer taraftan malûm olduğu veçhile gümrük antrepoları Sirkecide bulunmaktadır. Öğrendiğimize göre muhtelif yerleden gelen ithalât malları - nın tahliyesi bakımından kolaylık olmak üzere Galatada büyük bir deponun açılmasına karar verilmiştir. Bu depo Galatada eski üç numaralı un ambarının yerinde açılacaktır. Deponun inşasına başlanmıştır.

Ayrıca gümrük muhafaza teşkilâtı memlekete kaçak mal ithalini sıkı bir kontrolde bulundurmak maksadiyle limanımıza mal getiren gerek Türk, ve gerekse ecnebi bandralı motörlerin bilâ istisna yolcu salonu önüne yanaşmasını ve buradan tahliye yapılmasını temin için gümrük muhafaza teşkilâtı mıntaka liman reisliğiyle temasa geçmiştir.

Yeni Emniyet Müdürü geldi

İstanbul emniyet müdürlüğüne tayin edilen eski Burdur valisi Halûk Nihat Pepeyi dün Ankaradan şehrimize gelmiş ve hemen vazifesine başlamıştır. Yeni emniyet müdürümüz Haydarpaşada emniyet müdürlüğü erkânı ve dostları tarafından istikbal edilmiştir. Halûk Pepeyi, şehrimizin eskiden tanıdığı ve sevildiği kıymetli idarecilerimizden olup kendisi vaktiyle Fatih kaymakamlığında ve vali muavinlitinde bulunmuştur. Kıymetli emniyet âmirimize yeni vazifesinde muvaffakıyetler temenni ederiz.

Operatör M. Kemalin konferansı

Bu akşam saat 18 de Operatör M. Kemal Beyoğlu Halkevinde apandisit hakkında mühim bir konferans verecektir. Herkes gelebilir.

Bekçilere ucuz ekmek

Dün mahalle ve kır bekçilerine verileceğini haber verdiğimiz ucuz ekmek karneleriyle, iaşe belgelerinin dağıtılmasına başlanmıştır. Bir iki güne kadar bu iş ikmal edilecek, bekçiler de diğer memurlar gibi hükûmetin kararlarından istifade edeceklerdir.

SPOR

Mekteplerarası ftubol temasları

Maarif Müdürlüğü tarafından tertip edilen liseler arasındaki futbol liğine 28 ikinciteşrin cumartesi günü başlanacaktır.

Her yıl olduğu gibi bu sene de maçlara başlanmadan evvel büyük bir merasim yapılacaktır. Liğlere iştirak edecek futbol ekipleri geçen sene elde ettikleri derecelereğöre kırmızı ve beyaz kümede yer alacaklar ve maçların hitamında her iki kümede birincileri arasındaki karşılaşma neticesinde de 942 - 943 senesi mektepler futbol şampiyonu belli olacaktır.

Galatasaray iki kıymetli futbolcüsünü kaybetti

Haber aldığımıza göre Galatasarayın santrahafi Enverle sağ haf Musa Ankaraya giderek Maskespor kulübüne girmişlerdir. Sarı kırmızılı takımın geçen hafta Vefa ile yaptığı maçta bilhassa Musanın yokluğu kendini göstermekte idi.

Bu haftaki lig maçları

İst. Futbol Ajanlığından:

Saat 11 Kasımpaşa — Süleymaniye Hakem: Reşat, Semih, Faruk.

Saat 13 G. Saray — İst. Spor, Hakem: Şazi, Müeyyet, Neçet.

Saat 15 Beşiktaş — Fenerbahçe. Hakem: Sami, Samih, Selâmi.

Şeref Stadı:

Saat 13 Davutpaşa — aksim. Hakem: Feridun, Halit, Hayati.

Saat 15 Beykoz — Vefa. Hakem: H. Galip, Nejat, Baha.

Fatih Stadı:

Saat 9 Kurtuluş — Galata. Hakem: Necdet, Zeki, Hayri.

Saat 11 Unkapanı — R. Hisar. Hakem: Bülend, eZki, Sabahattin.

Saat 13 Beylerbeyi — Topkapı. Hakem: Muhtar, Lûtfü, Münir.

Saat 15 Alemdar — Demirspor. Hakem: Şekip, Rusen, Fazıl.

ANKARADAN

Hava parası ve benzerleri

Yazan: Nasuhi Baydar

Devlet merkezi halkından mülk sahibi ve şu hale göre nizam, hak, ve kısaca, medeniyet mefhumlarından az çok haberdar bir bayan, apartımanının iki yüz şu kadar lira hava parası alarak kiralamağa kalkıştığı için suçüstü yakalanmış, mahkemeye verilmiştir.

Ev sahiplerinin kendilerine göre şöyle bir muhakeme yürüttüklerini biliyoruz: Her şeyin fiyatı yükselebiliyor da neden kiralar olduğu gibi kalıyor?

Fakat, vurguncunun da kendine göre bir düşünüş tarzı vardır. O da gizlediği malın pahalanmasını bekler, beşe alınış olduğunu on beşe sattığı zaman: "Kazancım sermayemin sabrının, zekâmın mükâfatıdır" der. Ve şüphe yok ki, dağda gündüz yol kesen haydutla şehirde gece yarısı ev soyan hırsızın kendilerine göre birer mazereti vardır. Bunlardan birincisi cesur ve cüretli, veya fakir ve mağdur olduğu ile kendini teselli eder; ikincisi becerikli ve kurnaz veya nasılsa kötü yola sapıp yaptığı işe alışmış olduğu bahanelerîyle nefsini mazur görür. İrtişa ile geçinenden sorarsanız onun da ahlâksızca fiilini affettirmede kullanacak birden fazla sebep ileri sürmekte olduğuna şahit olabilirsiniz. Lâkin, cemiyetin selâmeti bu gibi yanlış muhakeme, vahi özür ve cahilce bahanelerle temin edilmek kabil olsaydı kanuna, zabıtaya, mahkemelere hiç lüzum kalmaz ve kuvveti elinde bulunduran her gün meşhur "Kurtla kuzu" hikâyesini tanzir ederek keyfince hüküm sürerdi. Ev sahibinden, sermaye sahibinden, kuvvet ve kudret sahibinden de geçse artık "elhükmü limen galeb" sözü ile içtimai nizam temin edilemiyor; milletler arası münasebetlerde bile... Bugünün umumi parolası içtimai adalettir.

— Bu, böyledir amma, hava parası alıp evini kiraya verenler gibi vaktiyle kilosunu elli kuruşa tedarik etmiş olduğu sandıklarca şekeri veya 1939 fiyatına eline geçirdiği metrolarca kumaşı bugünün fiyatlariyle satıp zengin olalardan kaçı yakalandı ve ceza gördü?

— Böylelerinin mevcut olduğundan eminseniz hükûmete haber veriniz.

Yukarıki suâlin aşağıdaki cevabını alanlar ekseriya omuz silkiyorlar. Cemiyetin ıstırapları karşısında işlemiş cürmü bildikleri halde cesaretsizliklerinden dolayı susanlar, vatandaşa mükellef olduğu murakabe ve şikâyet hakkını kullanmıyanlar bu kusurları yetmiyormuş gibi bir de dedikodu yaparlarsa, sıkıntılarımız artar mı, eksilir mi? Bugün hepimiz bunu düşünmek ve vazifemizi yapmak zorundayız. Aksi takdirde hükûmet teşkilâtı yakasına yapışabildiği kabahatliyi cezaya çarpacak, geri kalanların cürmü kayıtsızlar, cesaretsizler, vazifesizler yüzünden, yanlarına kâr kalacaktır.

Ankarada, apartımanını hava parası alarak kiralamak istemiş olan bayanı müddeiumumiliğe haber vermekle kanunun hâkimiyetini temin de hissesine düşen vazifeyi yerine getiren yurttaşa teşekkür etmeliyiz.

Nasuhi BAYDAR

Karaborsacılığa kalkışmış

Suraski mağazası tarafından getirilmiş olan ve üçer metrelik kuponlar halindeki kumaşları 64 er liradan alarak bunları hemen aynı mağazanın 5-10 metre ilerisinde 90 ar liraya satarken yakalanan Menahim dün Millî Korunma mahkemesine verilmiş ve hakkında müddeiumumilikçe tahkikata başlanmıştır. Suçlu Menahim'in evvelce aynı suçtan sabıkası vardır.

TAKVİM

Kasım 12 GÜN 323 Ay 11

1361	19	1358
ZÜLKADE 9	2ci. Teş. 1942	2 inci teş 6

PERŞEMBE

Güneş	Öğle	İkindi	
2.04	7.11	9.45	Ezani
7.52	12.59	15.32	Vasati
Akşam	Yatsı	İmsak	
12.00	1.35	12.21	Ezani
17.48	17.24	6.09	Vasati

EBU ALİ SİNA

Yazan: M. Zeki Korgunal

Nakil ve iktibas hakkı mahfuzdur

No. 74

Ebu Ali Sina, bir gün Kahireye bir ilmi simya üstadının geldiğini öğrendi. Bunun kendi öz kardeşi Ebülharis olduğunu veya olabileceğini hiç düşünmedi. Yalnız onun pek zalim davranarak güzel Şemsicihanı bir cinayet işlemeğe teşvik ettiğini anladı. Kıza söylendiği gibi bu cinayetin kurbanı o esrarengiz adam, yani Ebu Ali Sina olmıyacak, doğrudan doğruya helvacı güzeli Cafer olacaktı.

Sarayda kurulan bu planı kolayca tesbit eden Ebu Ali Sina, müthiş rakibinin kim olduğunu öğrenmeyi de merak etti. Bunun kardeşi Ebülharisten başkası olmadığını anlayınca bir cihetten sevindi, bir cihetten acındı:

Tılsımlı mağaradan çıkarak yakalandıkları, Emîr Abdullah tarafından idama mahkûm edildikleri ve tam öldürülecekleri sırada birisi havuza dalmak, diğeri gökyüzüne ağmak suretiyle kaçıp kurtuldukları günden beri birbirlerini görmemişlerdi. İyi bir ağabey olan Ebu Ali Sina, kardeşini cidden özlemişti. Onu samimî hislerle karşısında görmek ve kucaklayıp öpmek arzusu ile kıvranıyordu. İşte bu fırsat elde edilmişti. Sevinmemek kabil değildi. Lâkin Ebülharis böyle bir muameleye lâyık olmadığını şu gaddarca kararı ile isbat etmişti. Daha mücadele sahnesine çıkar çıkmaz cinayet işlemeyi düşünen taş yürekli bir kardeşe malik olduğundan dolayı acınmak Ebu Ali Sinanın — sevinmek kadar — hakkı idi.

Ebu Ali Sina, kendisini, kendi hayatını düşünmiyordu. Zira nefsine karşı gelecek herhangi bir tehlikeye karşı daima uyanık ve tedbirli bulunuyordu. Asıl mesele genç ve henüz cahil denecek kadar tecrübesiz bulunan Caferin hayatını muhafaza etmekti.

O gün akşama doğru Caferi karşısına oturttu:

— Oğlum, dedi. Biliyorsun ki san'atta benim çırağım, ilimde ise talebemsin. Seni san'atta da, ilimde de yükseltmeğe çalışıyorum. İnsanların san'atta, ticarette olduğu gibi ilimde de rakipleri vardır. İlimde birbirlerine rekabet eden insanlardan bazıları, kara cahiller kadar, belki onlardan fazla insafsız hareket ederler. İlmî nüfuz, kuvvet ve kudretlerini kullanarak cinayet işlemek bedbahtlığına sürüklenirler. Bu gibi silâhsız haydutlara karşı çok uyanık bulunmak lâzımdır. Çünkü insanı arkadan vururlar; kahpece öldürürler. Zaten erkekçe hareket etmek ekseriyetle kara cahillerin harcıdır. Muhakeme kabiliyetinden mahrum olan kara cahiller, arkadan vurmayı kendilerine yakıştıramazlar. İsterlerki hem öldürsünler, hem de öldürürken düşmanlarına görünsünler. Cahil olmıyan canilerin ancak pek azında bu erkekliği bulabilirsin. Meselâ ben çok okumuş bir adamım. İlmim sayesinde herkesin saygı ve sevgisini kazanmışım, fazilet sahibiyim, kimseye fenalık yapmıyacağıma dair umuma kanaat bahşetmişim. Böyle olduğu halde birisini öldürmek istiyorum; yahut buna mecburum. Ne yaparım? Erkekçe hareket edip bunca meziyetimi ayaklar altına almama imkân var mıdır? Şüphesiz ki yoktur. O halde nasıl hareket ederim? Anlatayım: Evvelâ bir cinayet planı çizerim. Bu plân üzerinde bir müddet düşünürüm. Enine, boyuna her şeyi inceden inceye hesaplarım. Bakarım ki sonunda yakayı ele verip rezil olmak var. İlk plândan vazgeçerim. Daha sinsi bir plân hazırlarım. Nihayet yapacağımı yaparım. İnsanların kör, sağır ve dilsiz kanunları harekete geçer. Cinayeti ben işlediğim halde bu işle hiç ilişiği olmıyan başka birisi yakalanır. Bu zavallı, bütün inkârlarına rağmen şiddetle itham ve nihayet mahkûm edilir. Çünkü ortada bir sürü delil vardır. Bu delilleri çürütmek, o zavallı için, imkân haricindedir. Artık mesele kapanmıştır. İlmim sayesinde elde ettiğim meziyetlerin sapsağlam ve yerli yerinde duruyor. Bu şatafatlı meziyetlere bürünen iğrenç ruhu benden başka gören, bilen yoktur. Fakat bir kara cahil böyle hareket etmez. Derhal kararını verir.. Yumruğunu, bıçağını, yahut bilmem hangi silâhını çekerek hasmının üzerine atılır. Herkesin gözü önünde yapacağını yapar.

Helvacı güzeli Cafer, üstadını dikkatle dinliyordu. Bu beyanatın sonundan ne çıkacağını tabiî bilmiyordu. Ebu Ali Sina devam etti: (Arkası var)

Tunus topraklarında şiddetli çarpışmalar

(Baştarafı 1 incide)

toplanma kamplarında mevkuf bulunmaktadır.

Birçok İngiliz ve yüzlerce Belçikalı ve Norveçli subaylarla askerler de toplanma kamplarındadır.

Bundan başka, büyük kısmı Yahudilerden ibaret olmak üzere, İspanya, Almanya, İtalya, Avusturya ve işgal altındaki müteaddit memleketlerden gelmiş bulunan takriben on beş bin kadar siyasî mülteci de Şimali Afrikanın muhtelif yerlerindeki hususî toplanma kamplarına sevkedilmişlerdir.

Bu rakamlar, aralarında bir albay bulunan ve geçenlerde Şimali Afrikadan kaçan beş Fransız subayı tarafından bildirilmiştir. Bunlar, De Gaulle'cülerle İngiliz lehtarları tarafından sarfedilen gayretlerden bahsetmişler, bir müddettenberi Müttefik ihraç hareketini kolaylaştırmak için hazırlıklara başlanmış olduğunu söylemişlerdir.

Albay, Şimali Afrika Fransız ordusunun yüzde altmışının, Müttefiklerin karaya asker çıkarmasına muhalif olmadıklarını anlatmıştır. Daha ilk ihraç hareketleri yapıldığı sırada büyük bir halk kütlesi Amiral Darlan'ı teslim olmağa mecbur etmişlerdir.

Şimali Afrikada Tevkifler

Londra 18 (A.A.) — Fas radyosu, şunları söylemiştir:

General Clark, bazı Cezayirli yüksek şahsiyetlerin şimali Afrikada müttefiklerin gayretlerine engel oldukları için göz hapsine alınmış olduklarını söylemiştir.

Fas radyosu, aynen şöyle demiştir:

"— Şimali Afrikada müttefiklerin gayretlerine engel olduklarına dair deliller elde edilmiş olduğundan dolayı Cezayirli bazı yüksek şahsiyetlerin göz hapsine alınmasına karar verilmiştir.

Bu radyo, Amerika ordusu generallerinden Clark'ın bir deneccini zikretmektedir. Bu göz hapsine alınma kararına karşı yapılacak her türlü nümayişlerin şiddetle tenkil edileceği aha liye ihtar edilmiştir.

Zikri geçen deneçde Mihverin Afrikadan koğulmasının ve Avrupa kıt'asında takip edilmesinin şimali Afrikada birçok insan ve malzeme toplamağı zaruri kılmakta olduğu beyan edilmektedir. Bu muazzam teşebbüs, kendilerini tamamile düşmana satmış olan ve kasdî olarak Hitler ve Mussolini'nin hizmetine giren bir takım kimselerin takip edecekleri hattı hareketle ihlâl edilmemek icap eder. Bu gibi insanlara karşı gösterilecek en ufak merhamet, caniyane bir zaaf olacaktır.

Mihver, Hava Kuvvetlerini Takviye Ediyor

Vaşington 18 (A.A.) — Askerî mahfiller, Almanların Akdeniz bölgesinde bulunan hava kuvvetlerini takviye etmek maksadile Norveçten bu bölgeye 150 uçak naklettiği olduklarını teyid etmektedirler.

Gabes Hedefi

Londra 18 (A.A.) — Görünüşe göre Tunusta Mihver hareketlerinin hedefi Rommel ordusunun bakiyyelerini bir ric'at hattı temin etmektedir. Müttefiklerin Gabes üzerine ilerlemeleri Mihverin bu projesine engel olacaktır. Gabes'de 200 kilometre uzunluğunda ve deniz seviyesinden alçak tuzlalar vardır. Bu tuzlalarla deniz arasında Rommel, otuz kilometre genişliğinde ve Maret istihkâmlarile kapatılmış dar bir dehlizden başka bir şey bulamıyacaktır. Gabesden müttefikler kolayca Trablusa taarruz edebilirler. Şimdiye kadar Tunusda mühim bir çarpışma olmamıştır. Almanlar, görünüşe göre, sahil civarında müdafaadadırlar.

Dakar da Teslim Oluyor

Londra, 18 (A.A.) — Daily Mail gazetesinin Vichy'den öğrendiğine göre, Dakardan hareket eden askerî bir heyet Şimali Afrikaya doğru yola çıkmıştır. Bu heyetin teslim şartlarını müzakere etmek tasavvurunda bulunması mümkün görülmektedir.

İspanyada seferberlik

(Baştarafı 1 incide)

mali Afrikanın Müttefikler tarafından işgalini karşılamak maksadiyle İberik yarım adasının Mihver kuvvetlerinin istilâsına uğramaması için alınmış bir tedbir olduğu tahmin edilmiştir. Tamamlayıcı resmî malûmatın olmaması yüzünden, müşahitler, General Anderson kumandasındaki kuvvetlerin Bizerte ve Tunusu geçtikten sonra Gobs ve Trablusa doğru bir makas hareketi yapabileceğini de sanmaktadırlar.

Almanların, İspanyol seferberliğini bir sebep sayarak, Alman genel kurmayı muvafık bulduğu takdirde, İspanyanın müdafaasına iştirak etmesi mümkün olabileceği de düşünülmektedir.

Bununla beraber, şimdilik İspanyada hiç bir Mihver hareketi kaydedilmemiş bulunmaktadır.

Paris radyosu, yeni İspanyol büyük elçisi M. Jose Vidal'in Berline geldiğini bildirmektedir. M. Fon Ribbentrop evvelâ kendisini karşılamağa gitmek istemişse de, sonra, bulunamadığı için itizar beyan etmiştir.

Cenup Afrikayı tehdit için Müttefikler Şimali Afrikadaki vaziyetlerini sağlamlaştırmadan evvel teşebbüsü ele almak ve derhal geniş ölçüde taarruza geçmek, Mihver için, yapılacak ilk hareket olarak sayılmaktadır.

Seferberliğin sebebi

Berlin 18 (A.A.) — Kısmî seferberliğe karar vermiş olan İspanyol hükûmeti, bu tedbirin memleketin bitarafığını muhafaza etmek ve hükümranlığını zaman altına almak için ittihaz edilmiş olduğunu ilân etmiştir.

Berlinin siyasî mahfillerine göre bundan şu netice çıkar:

İspanya, muhasematın başlangıcındanberi olduğu gibi gayri muhariplik vaziyetinde kalmak tasavvurundadır.

General Frankonun tebliği

Madrid 18 (A.A.) — General Franko tarafından neşredilen tebliğ söyle demektedir:

"Muharebenin bugünkü durumu, şimdiye kadar sakin kalan çevreye dayanmakla ve İspanya ana yurdile müstemleke ve himaye idarelerine her zamankinden çok fazla yakınlaşmakla bazı takviye tedbirlerinin alınmasını gerekli kılmıştır. Bu tedbirler, İspanyanın bugünkü muharebe dışında kalmasını, istiklâl ve hâkimiyetini müdafaa etmesini temin eyliyecektir...

SON HABERLER

Ankara Haberleri

Deniz ve demir yolları tarifesi biraz artacak

Ankara 18 (Yeni Sabah muhabirinden) — Kömür fiyatlarının artması dolayısile Münakalât Vekâleti Devlet Demir ve Denizyolları yolcu ve eşya nakliyat tarifelerinde değişiklik yapmak maksadile tetkiklere başlamıştır.

Yolcu ve eşya nakliyat ücretlerinin bir miktar arttırılması kuvvetle muhtemeldir.

Gümrük ve istihlâk vergisi hakkında bir karar

Ankara 18 (Yeni Sabah Muhabirinden) — Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti giriş istihlâk vergisi hakkında bir talimatname hazırlamıştır. Vekiller Heyetince tasdik edilmiş olan bu talimatname 1 Birincikânunda tatbik mevkiine girecek ve bu mevzuda mevcut ahkâm o günden itibaren kalkacaktır. Talimatnameye göre istihlâk vergisi eşyanın sikleti üzerinden alınacak, gümrük vergisi darasız alınıyorsa bu vergi de ayni şekilde tahsil olunacaktır.

Talimatname dört, beş ve altıncı maddelerile bir kısım tarife numaraları bu vergiden muaf tutulmaktadır. Ayrıca giriş gümrük resminden muaf tutulan eşya muvakkaten istihlâk vergisinden de muaf tutulacaktır.

Vergi nisbeti deri mamulâtında kiloda cem'an otuz birden doksan üç kuruşa kadar, yün ve kıl ipliği mensucat ve hazır eşyada cem'an ondan seksen iki buçuk kuruşa ve ipek, ipek ipliği ve hazır eşyadan da elliden bin kuruşa kadar tehalüf etmektedir. Bu vergi de muhtelif zamanlarda yapılan zamlara dahildir.

Yeni bir lâyiha

Ankara 18 (Yeni Sabah Muhabirinden) — Büyük Millet Meclisinin Cuma günkü toplantısında seferberlikte ve fevkalâde hallerde askerî şahısların hudut ve kenar garnizonlarında ve müstahkem mıntakalarla deniz ve hava üslerinde ve tayin olunacak sair bölgelerde aileleri efradile birlikte ikametlerinin alâkadar büyük komutanlıklar tarafından yasak edilebileceği hakkındaki lâyiha müzakere edilecektir. Lüzum görülecek yerlerden ayrılacak olan askerî şahısların ailelerine gidecekleri yerlere kadar harcirah verilecektir.

Amerikan - Japon deniz savaşı

Japonlar bir zırhlı kaybetmiş olduklarını itiraf ediyorlar

Vaşington 18 (A.A.) — Birleşik Amerikanın adet bakımından çok üstün olan Japon kuvvetlerine karşı Salomon adalarında kazanmış oldukları büyük deniz zaferi, yüksek diplomatik ve askerî mahfillerde büyük bir tesir hasıl etmiştir.

Bu münasebetle Reisicumhur M. Ruzvelt, matbuat mümessillerine beyanatta bulunarak bu zaferin çok büyük mikyasta bir zafer olduğunu söylemiştir.

Diğer taraftan askerî meseleler hakkında pek nadir söz söyliyen hariciye nazırı M. Cordel Hull de gazetecilere beyanatta bulunarak bu zaferin parlak bir muvaffakiyet olduğunu ve bu muharebeye iştirak etmiş olan bütün Amerikan kuvvetlerinin her türlü medhü senanın fevkinde olduklarını söylemiştir.

Japonların şimdiye kadar Zayiatı

Vaşington 18 (A.A.) — Bahriye Nazırlığı ile Mac Arthurun umumî karargâhının tebliğleri esas tutularak hazırlanan listelere göre Japonların deniz kuvveti olarak kayıpları şunlardır:

Harbin başlangıcından beri Japonların 80 mühim harp gemileri, batırılmış veya tahrip edilmiştir. 2 Saffıharp gemisi, 6 uçak gemisi, 27 kruvazör ve 45 muhrip, bu rakama dahildir. Bu listeye göre bir kruvazör ile 4 muhribin tahrip edilmiş olması muhtemeldir.

Japonlara Göre

Tokyo 18 — Japon başkumandanlığının bildirdiğine göre, 12.11 tarihinden 14.11.42 tarihine kadar sürmüş olan bu deniz muharebesinin neticesi, şimdiye kadar belli olduğu kadar, şunlardır:

1) Düşman deniz kuvvetlerinin kayıp ve hasarları:

Batırılan 8 kruvazör, bunlardan 3 ü yeni sistemdedir. (Bu 8 kruvazörün 5 i hemen batmış tır.)

4 veya 5 muhrip, 1 taşıt.

Ağır hasara uğrayan: 2 Saffı harp gemisi, 3 kruvazör, 3 veya 4 muhrip, 3 taşıt gemisi.

2) Düşman uçaklarının kayıpları:

63 uçak düşürülmüştür, 10 dan fazla uçak tahrip edilmiştir.

3) Japon kayıp ve hasarları:

Batan: 1 saffıharp gemisi, 1 kruvazör, 1 muhrip.

Hasara uğrayan: 1 saffıharp gemisi, 7 taşıt.

Ayrıca 32 Japon uçağı pike ile düşman üzerine kendilerini atmak suretile yok olmuş ve 9 uçak henüz üslerine avdet etmemiştir.

12.11 den 14.11.42 tarihine kadar süren bu deniz harbi Salomon adalarında olan 3 üncü deniz harbidir.

Kara Harekâtı

Londra, 18 (A.A.) — Yeni Gine'de Japonlar ellerinde kalan son iki noktaya, Buna ve Lae'ye doğru dağınık bir şekilde çekilmekte ve Avustralyalılarla Amerikalılar tarafından durmadan takip edilmektedirler.

Şark cephesinde

Hem Ruslar, hem de Almanlar mahallî muvaffakiyetlerden bahsediyorlar

Moskova, 18 (A.A.) — Sovyet öğle tebliği eki:

Stalingrad çevresinin bir kısmında Sovyet kuvvetleri düşman taarruzunu püskürtmüşler 8 tank tahrip etmişler ve 250 Alman askeri öldürmüşlerdir.

Nalçik cenup doğusunda Sovyet piyade ve topçu kuvvetleri, tanklarla desteklenen ve mevzilerimize taarruz eden bir düşman piyade alayına ağır kayıplar verdirmişlerdir. Burada 16 düşman tankı ağır hasara uğratılmış, bunlardan beşi ateş almış ve 500 düşman askeri öldürülmüştür.

Bir İddia

Berlin 18 (A.A.) — D. N. B. 391 ci Sovyet tümeni teğmenlerinden Carano, Sovyetlerin ellerine geçen mahdut Alman esirlerinin ellerini bağladıklarını söylemiştir. Bu teğmen Koslovo köyünde elleri arkalarına bağlı üç Alman askeri görmüştür.

Berlin, 18 (A.A.) — Alman orduların başkumandanlığının tebliği:

Tuapse'nin şimal doğusundaki dağlık bölgede kuşatılmış bulunan küçük bir düşman grubu kurtulmak için beyhude bir teşebüste bulunduktan sonra imha edilmiştir.

Alagir kesiminde Aomen bir-likleri düşmanı dağlara sürmüşlerdir. Alman tankları Sovyet kıtalarının şiddetli hücumlarını püskürtmüşler ve başka bir kesimde bir ileri mevzii işgal etmekte bulunan düşman kuvvetlerini imha etmişlerdir. Alman kıtaları 300 den fazla esir ve ehemmiyetli miktarda ganimet almışlardır.

Millî Korunma Kanununda yapılacak tadilât

Ankara 18 (Yeni Sabah Muhabirinden) — Millî Korunma kanununun bugünkü ihtiyaçlara göre tadili için hazırlanan kanun projesi mütalaaları alınmak üzere alâkadar Vekâletlere gönderilmiştir.

İspanyada endişe ve telâş

— Baş tarafı 1 incide —

Şimdi İspanya hariciyesini diktatörün askerî arkadaşlarından bir zat idare etmektedir. İaşe bakımından çok sıkıntı içinde bulunan yarım ada İngiliz ve Amerikanın gıda maddeleri bakımından yardımlarına çok muhtaçtır ve bundan da, imkân nisbetinde, azamî faydalanmaktadır. Bu itibarla ve insan karnının doymasından mütehassıl bir şükran borcu ile Demokrasi zümresine bağlıdır. Bundan başka Cenubî Amerika memleketleri hemen toptan Şimali Birleşik devletlerin yanında yer almışlardır. İspanyanın ise bütün bu memleketlerle eskidenberi çok iyi münasebet ve sıkı fıkı bağları vardır. Bu ülkelerin bir çoklarında hâlâ ispanyolca konuşulur. Bir halde ki bütün bu ilgileri hiçe saymak Madrid ricali için, isteseler bile, mümkün olmıyan bir keyfiyettir. Henüz hiç bir tafsilât ve resmî malûmat olmadığına nazaran İberik şibi-ceziresindeki seferberlikten şu veya bu istikamette mana çıkarmak fazla acele etmektir. Yalnız her taraftan muharip zümrelerin silâhlariyle çevrilmiş olan bir memleketin icabında nefsini korumak için ihtiyat tedbirleri almasından daha makul ve daha tabiî bir hal tasavvur etmek müşküldür. Galip bir ihtimal ile İspanya seferberliği iki gruptan herhangi birinin nelehine ve ne aleyhine çevrilmiştir. O, sırf İspanya menfaatlerini muhafaza için harekete getirilmiş bir mekanizma telâkki olunabilir. Bütün tarafsızlar her dakika, her ihtimale karşı hazır bulunmak gibi bir vatan vazifesiyle karşılaşmaktadırlar.

Bu vecibeyi ihmal edecek olsalar hâdiseler ve tarih böyle bir politika gütmüş olan devlet adamlarını manevî mesuliyet damgasiyle behemehal mühürleyecektir. Harp bütün dünya için yeniden daha heyecanlı bir safhaya girmiş bulunmaktadır. Her tarafta hâkim politika hazır olmak ve beklemek düsturudur.

YENİ SABAH

Romen petrollerinde yangın

Londra, 18 (A.A.) — Moskova radyosunun bildirdiğine göre, Ploesti'deki Romen petrol kuyularında ciddî hasarlar husule getiren yangınların tekrar başlaması üzerine birçok tevkifat yapılmıştır. Mareşal Antenesco kuyuların daha sıkı bir nezaret altına alınmasını emretmiştir. Hususî Gestapo müfrezeleri Romanyaya gönderilmiştir.

Bulgaristan Mihvere sadık

(Baştarafı birincide)

ların aynı hudutlar içerisinde toplanması, hemen hemen elde edilmiştir. Bulgaristan, bu hedefe varmak için, kavgayı hiç kesmemiş ve yüzlerce kurban vermiştir. Bu Bulgar hayalinin nihayet hakikat oluşu, adaletin ve milletler arası haklarının mevcudiyetine delâlet eder. Bulgaristan belki de bu birleşmeyi müdafaa etmek zorunda kalabilir. Günün birinde, bu birleşmeyi dağıtacak herhangi bir tehlike başgösterecek olursa, bu tehlike hangi istikametten gelirse gelsin, bütün Bulgarlar bu uğurda vazifelerini yapacaklardır. Her milletin tarihinde, halkın büyük fedakârlıklar yapması lüzumu hasıl olmuştur. Bulgarlar da vatanları için kanlarını dökmeğe hazır olduklarını isbat etmelidirler."

İngilizler Bingaziye çok yaklaştılar

— Baş tarafı 1 incide —

ye 100 kilometre mesafeye gelmiş olan 8 inci ordu, yalnız bir günde 160 kilometre mesafe katetmiştir. Galiba general Montgomery, El Gubba, Apollonia, Girene ve Slonta gibi sahildeki mukavemet noktalarını ya zaptetmiş veyahut sonra zaptetmek üzere şimdiki halde bir kenara bırakmıştır. İngiliz - Amerikan kuvvetlerinin batıdan girmiş oldukları Tunusa ancak 120 kilometre mesafede bulunan Naraua civarına varmıştır.

Avrupaya hava akını

Londra, 18 (A.A.) — Amerikan hava kuvvetleriyle İngiltere hava nazırlığının 17 numaralı müşterek tebliği:

Liberator uçar kaleleriyle İngiliz hava kuvvetlerine mensup avcılar refakatinde bulunan Amerikan bomba uçakları dün öğleden sonra Alman denizaltılarının üssü olan Saint Nazair'e taarruz etmişlerdir. Burada birçok yangınlar çıkarılmıştır. Altı düşman uçağı düşürülmüştür. Müttefikler hiç bir uçak kaybetmemişlerdir.

HER SABAH

Gümrükleri dolduran malları biran evvel piyasaya dökelim

Yazan: A. C. Saraçoğlu

İstanbul gümrükleri her cins ve nevi malla tıklım tıklım doludur. O kadar ki, memlekete yeni mallar getiren küçüklü büyüklü gemiler ambarlarındaki eşyayı boşaltmak hususunda zorluk çekmektedirler. Liman idaresinin elinde antrepo ve mavna namına ne varsa hepsinin lebaleb dolu olmalarının acaba sebep ve hikmeti nedir? Niçin tüccar getirttiği malı bir an evvel çekip piyasaya arzetmiyor da antrepolarda ve mavnalarda bırakarak yeni gelen malların serbestçe ve kolayca çıkarılmasına mani oluyor?

Öyle ya, piyasada her cins mala ihtiyaç var ve sandıklar, balyalar daha gümrük kapısından adamakıllı çıkmadan talibin bini bir paraya. Böyle olduğu halde gümrük antrepolarında ve mavnalarda şehrin gümrük faaliyetini sekteleyecek bir mebzuliyetle tıklım tıklım dolduran malların bu antrepolarda uyumalarının elbet bir sebebi olmalı lâzımgelir.

Bu sebep vurguncu ve muhtekir denilen Allahın belâsı gözü doymazın başvurduğu yeni bir oyundan başka bir şey değilmiş. Salâhiyetlilerin anlattıklarına göre mal gümrükte bırakılır, çekilmezmiş. Aradan nizamî müddet geçtikten sonra gümrük idaresi bu malları satılığa çıkarırmış ve işte o zaman vurguncu mel'unu, hem de resmî muamelelerin kanalından geçirmek şartiyle, malını daha pahalıya satabilirmiş.

Nitekim hükûmet de bu dalâverenin farkına varmış ve sahibi tarafından muayyen bir müddet zarfında gümrükten çekilmiyen malı kendisi çıkarıp satışa arzetmek kararını vermiştir. Lâkin bu müdahale henüz başlamamış olacak ki bugün İstanbul gümrüğünün ne kadar antreposu ve İstanbul limanının ne kadar mavnası varsa hepsi tıklım tıklım dolu durmaktadır.

Son alınan tedbirler sayesinde her cins eşya fiyatlarında hissedilir bir düşüş başlamışken gümrük antrepolarında uyuyan malların hemen piyasaya arzedilmeleri hem bu düşüşü büsbütün hızlandıracak, hem de bu lebaleblik yüzünden işleri aksamıya başlıyan gümrük muamelelerini kolaylaştıracaktır.

Haftalarca hamulesini boşaltmıya imkân bulamadan rıhtımlarda nöbet ve sıra bekliyen deniz nakil vasıtalarını bu zoraki ataletten kurtarmak için hükûmetin aldığı musip ve yerinde kararın bir an evvel tatbiki farz olmuştur.

VEFAT

İstanbul Polis Mektebi Müdürü Bay Sait Özgür vefat etmiştir. Cenazesi bugün (Perşembe) Kurtuluş Sinemköy Tramvay durak yerindeki Yazıcı apartımanından saat 15 de kaldırılacaktır.

Mumaileyh Çanakkale, Balıkesir, Diyarbakır ve İzmir Emniyet Müdürlüklerinde bulunmuş afif ve nezih zabıta âmirlerimizdendi

Mevlâ Rahmet Eylesin.

MERAKLI NOTLAR

Tokyo her gün bombalanıyor

Evet Tokyo Amerikan ve İngiliz tayyareleri tarafından her gün bombalanıyormuş. Bunu bize Amerikan gazeteleri bildiriyorlar. Yalnız arada şu fark var ki bombalanan bu Tokyo Japonyada olmayıp Teksas'da bulunmaktadır. Teksas eyaletinin iklimi hava talimlerine çok müsait olduğu için Amerikan ve hattâ İngiliz pilot namzetlerinin büyük bir kısmı Antrenmanlarını burada yapmaktadırlar. Bu talimler için Teksas'ın boş sahraları üzerinde kontrplâklardan sahte şehirler vücude getirilmiştir. İşte bu şehirlerden biri de Tokyo'yu temsil etmektedir. Amerikan ve İngiliz pilot namzetleri de işte hergün bu sahte Tokyo'yu bombalıyarak antrenmanlarını yapmaktadırlar.

Afyon için karne usulü

Birmanyada Japon otoritesi dünyanın en orijinal karnesini ihdas etmişlerdir. Bu karne afyon için çıkarılmıştır. Birmanyada da Çinde olduğu gibi afyon kullanmak serbesttir. Japonya burasını istilâ ettikten sonra birçok havayici zaruriye için olduğu gibi afyon için de karne usulünü ihdas etmiştir. Böylelikle herkes muayyen bir miktar afyon tedarik edebilmektedir.

Şaşırtıcı torpiller

Bu harpte icat edilen yeni bir silâh da şaşırtıcı torpillerdir. Bu torpiller hattı müstakim istikametinde seyretmeyip bir çok zikzaklar yapmaktadır. Böylelikle gemi torpil karşısında ne şekilde manevra yapacağını kestirememekte ve önünden kolay kolay kaçamamaktadır.

Pilot yaşları küçülüyor

Son haberlere göre İngilterede pilotluk yaşı 16 ya kadar indirilmiştir. İngiliz hava kuvvetleri pilot olmak için müracaat edeceklerin asgarî yaş haddî olarak resmen bu haddi kabul etmiştir. Hatırlarda olduğu gibi harp ilk defa ilân edildiği zaman pilotluk için asgarî yaş 21 olarak kabul edilmişti. Bilâhare bu 19 ve 18 e kadar indirildi. Şimdi de son defa olarak bu yaş 16 ya kadar indirilmiştir. Bu hareket her şeyden evvel modern ordularda havacılara olan büyük ihtiyaca delâlet etmektedir.

"Anahtarlarınızı veriniz!,,

Amerikadan gelen haberlere göre orada yapılan son seferberlik, anahtar toplama seferberliğidir. Silâh imalâtında çok işe yarayan nikelin azlığı Amerikan istihsalât nazırı Nelson'u çok düşündürmüş ve nihayet çok pratik bir usul bulmasına yardım etmiş. Anahtarların terkibinde bulunan nikel miktarının çokluğunu düşünen Nazır doğruca Amerika Cumhurreisi Roosevelt'e giderek şöyle demiş:

— Yaptığım hesaba göre kullanılmakta olan her on anahtarın yedisi lüzumsuzdur. Bunları toplarsak muazzam bir nikel stoku yapabiliriz.

Roosevelt evvelâ buna inanmamış. Fakat nazırın sözlerini kabul etmiş. Bunun üzerine radyolar ve gazetelerle propagandaya girişilmiş, az zamanda hakikaten pek büyük bir stok elde edilmiş.

Kurulan komiteye en çok anahtar getiren Mister Roosevelt'in karısı olmuş, kendisi komiteye meşhur Beyaz Sarayın işe yaramıyan tam 132 anahtarını vermiştir.

İstanbul yepyeni bir heyecana... sonsuz bir zevke hazırlanıyor...
Dahî Rejisör "FRANK KAPRA" nın yarattığı
GARY COOPER - BARBARA STANWİNCK'in
HAYAT VERDİĞİ
CİHAN HAKİMİ
Asrın en büyük inkılâbı... Sinemanın en müstesna bir zaferidir.
Bu Akşam LÂLE sinemasında
Bu şaheseri alkışlamağa koşunuz.
DİKKAT: Az kalan numaralı yerlerinizi lûtfen erkenden kapatınız. Telefon: 43595

Bu gece saat 21 den itibaren
SES Sinemasında EN GÜZEL SES
ZARAH LEANDER
Bu güzel sesin bestelediği heyecanlı hisli bir gönül macerası...
EN BÜYÜK AŞKI...
Bu gece pek az kalan yerlerinizi evvelden tutunuz.
Telefon : 49369

TAKSİM Sinemasında
Yarınki Cuma günü matinelerden itibaren:
İntrika ve esrarlar kaynağı..... Dehşet ve helecanlar kâbusu..... Korkular kasırgası.....
Boris Karloff | M. Moto-Peter Lorre | Bela Lugosi
Gibi üç büyük cihan artistinin kudretleriyle canlandırdıkları, Amerikanın en büyük KAY KAYSER cazının coşturucu nağmeleriyle süsledikleri:
3 ŞEYTANLAR
Türkçe sözlü harikalar filmi başlıyor.

YAZAN: M.S. Karagel — TEFRİKA No 244

YÖRÜK ALİ

Nakil ve iktibas hakkı mahfuzdur

Künteci, sayvant ayağının bağlandığını görünce dişi zora koştu. Gerildikçe gerildi. Olanca kuvvetiyle çarmıhlanarak yere yapıştı. Fakat Yörüğün çelik kuvveti, hasmının zorunu dinlemedi. Künteciyi sıkı bir tazeledikten sonra aşırdı. Künteci sırt üstü yere vurmuştu.

Yörük Ali, hasmının mağlûp edince yer yerinden oynadı. Yörüğe bağırıyorlardı:

— Yaşa Yörük Ali...

Bu suretle Yörük Ali de ortadan çıkmış oldu. Şimdi meydanda kala kala Bursalı Ali ile Deli Mustafa kalmıştı. Yörük Ali de, Sivaslı Abbas gibi istirahate çekildi.

Yörük Alinin küntesi mahirane ve zorlu idi. Künteci Hasan ömründe bu kadar zorlu bir künte yememişti. Hasımlarını künte ile yenen Künteciyi, künte ile yenmek bir harika idi. Yörük Ali bunu mahsus yapmıştı. Künteciye ve usta pehlivanlara bir ders vermişti. Yörük Ali, sükûnla babasının oturduğu yere geldi. Fakat Çalığın suratı asılı idi. Güler yüzü yoktu. Yörük Ali, babasının bu tavrına mana veremedi. Künteciyi, hem de künte ile mağlûp ettiği halde babası neden güler yüz göstermiyordu. Cazgır, kazan dibine gelerek bağırmıştı:

— Yörük Ali, Künteci Büyük Hasanı, oturak küntesiyle yendi...

Cazgır, döndüğü zaman Yörüğü, sırtına peştemal alıp oturur gördü. Yörük Ali, sessizdi. Çalık, oğluna bir tek söz bile söylemiyordu. Her vakit oğlunu iyi karşılar, onunla habire konuşurken şimdi neden böyle durgundu. Cazgır, ortaya girdi. Yörüğe lâf açtı:

— Yörük; Künteci, seni epeyce yordu, değil mi?

— Yordu ya!.. Herif çok usta... Güreş tutmasını biliyor. Güreşi bitirinceye kadar epeyce zahmet çektim.

— Güzel bir oturak küntesi vurdun be!..

— Bile bile yaptım bunu... Malûm ya... Hasan küntesiyle meşhurdur. Ben de ona bir künte vurmağa karar verdim. İyi bir oturak küntesi çıktı. Amma epeyce zorlandı. Hele sayvant aşırmak istemesine ne dersin?..

— O sana göre değil...

— Künteci çok iyi bir pehlivan... Nefesi de çok...

— Sen, şimdi onu bırak... Bursalı Aliyi görüyor musun?

— Ona, güreşte de göz attım.

— Nasıl buluyorsun?..

— Çok pehlivan herif!..

—Yalnız pehlivan değil... Başka varlıkları da var. Bilmem tetkik ettin mi?

— Ha.. Anladım. İki taraflı güreşiyor... Hem sağlı, hem sollu herif!.. Çok pehlivan... Mustafayı yenecek. Fakat Mustafa malûm ya!.. Zorlanır durur. Şimdi güreşi bindirir ona!..

— Sağlı, sollu güreşçi olması yaman...

— E!.. Ne yapalım, kader ne ise o olur. Anlaşılan başaltına üç kişi kalacağız.

— Öyle...

Demeğe kalmadı, Çalığın çenesi açıldı ve Yörüğe dönerek:

— Sen, şimdi Bursalıyı değil.. Sivaslıyı düşün.

Deyince Yörük Ali, sinirlendi. Babasının neden üzüntüde olduğunu ve surat astığını anladı. Ömründe yapmadığı tefahürü yaptı:

— Sivaslı da pehlivan mı baba?..

Diye sert bir cevap verdi. Bunun üzerine Çalık:

— Vay! Sen, Sivaslıyı pehlivan sanmıyor musun?

— Yoo... O, pehlivan değil bir hamal be!

— Demek en usta hasımlarını hamallığiyle yendi!..

— Evet... Hamal olan adam ona yenilir... Büyük söylemiyeyim amma, pehlivan denen bir adam ona mağlûp olmaz.

— Sen, zaten daima aksi düşünen bir çocuksun... Ben, sana pehlivandır demiyorum. Fakat herifçioğlu son derecede kavi... Azılı. Gördün ya, na yaptı hasımlarını!..

— O, onlara yapar. Vallah Bulsahıyı yenemez Sivaslı...

— Orasını bilmem... Fakat, kurnaz bir herif!.. Zor oyunu bozar. Zorlu bu. Tıpkı Sivaslı Keçeliye benziyor be!..

Dedikten sonra, Cazgıra dönerek:

— Usta! Keçeliye benzemiyor mu?

— Övle... Çok kavi.

— Ben, en ziyade ondan korkuyorum. Fakat baksana bizim ağaya, oralarda değil... O, Bursahdan korkuyor.

Dedi.

Bunun üzerine Yörük:

— Evet. Bursalıdan korkarım da ondan hiç korkmam. Bursalı pehlivandır. Korkulu olan odur. Sivaslının kuvveti varsa, hamdolsun bizim de var. Üste de, biliriz biz adama nasıl girilir? Hasımları, korkarak kaçak güreş yaptılar. Ben, ona öyle mi güreş yaparım. Veririm oyunlara kapsın...

Deyince, Çalık, delicesine bağırdı:

— Ne! Oyun mu vereceksin? Vallah bir elde kırarak yenerim...

— Öyle kolay değil bu iş... Elbet te oyun vereceğim ya!.. Karşısında oynıyacak değilim ya!.. Demek o, kovalıyacak ben de onun oyununa kaçacağım. Sonra o, istediği gibi kapacak beni yenecek. Yoo... Yağma yok. Ona oyun vereceğim be...

Çalık, gülerek:

— Verirsen teneşir patlatanı, çoban teknesini görürsün gökteki yıldızları vallah!.. Bu, oyunlara mukabele edemezsin!.. Gördün ya, boyunduruğu nasıl söktü. Üste de ne yaptı. Hayatında gördün mü böyle söküş ve, giriş. Paçavraya çevirdi hasmını...

— Bana da yapsın., Baba, ortada benim için bir güreşçi var. O da Bursalıdır. Allah kısmet ederse onunla kozumuzu pay edeceğiz.

Dedi.

Çalık::

— Dur bakalım... Bununla iş bitmiyor. Üç kişi kalırsanız, o vakit bir de talihsizlik yardım edip üstüste güreşirsen!..

— E!.. Ne yapalım. Olur...

— Olur amma... O vakit müşkül olur. Hem Sivaslı, hem Bursalı bir arada, üstüste oğlum!..

— Allah ne dedi ise o olur. Güreşiriz sabaha kadar.

— Vallah, ben üzülüyorum. Ağzını bıçak açmıyor. Sen oralarda değilsin!..

— Peki öyle ise. Ben de otururayım... Senin gibi kederlenip üzüleyim. Bu, doğru mu?.. Ne olacak ise olur!.. İşte o kadar. Üzülsen de olacak, olacak... Bunu başka tarafa çevirebilir misin?..

— Ne yaparsan yap?... Sen, zaten kaygusuz bir çocuksun!..

— Babacığım, üzülme... Ver şu sazı, sana bir Tuna koşması çalayım...

Çalık gülerek, Cazgıra:

— Görüyor musun usta!... Herif oralarda değil.

Cazgır, cevap verdi:

— Amma, doğru söylüyor çocuk... Oturup Sivaslıyı mı düşünsün. İyi yapıyor. Pehlivan dediğin üzüntüye gelmez. Meydana çıkar, güreşir. İsterse ejderha olsun... Her halde Yörüğün de düşündüğü bir nokta var ki, güveniyor kendine... Ver sazı...

— Şimdi sazın sırası mı?

— Ne olacak? Meydanda bir çift güreş var. Deli Mustafa nasıl olsa Bursalıyı çıkaramaz. Ver sazı sen!...

Yörük Ali, sazı aldı. Hafiften hafife çalmağa başladı. Seyircilerin bir kısmı güreşi bırakıp Yörüğü dinlemeğe başladılar. Yörük, güzel bir Tunaboyu koşması çalıyordu. Bu koşmayı hem kendi bestelemiş, hem de güftelemişti. Güzel, efece bir koşma idi.

Görülüyor ki, Yörük Ali, sen adamdır. Öyle üzüntüye gelen adam değildir. Tam bir sporcu gibi hareket ediyordu. Gönlü imanla doluydu. Oturup Sivaslıyı düşünecek değildi. O, ne yapacağına karar vermişti. Aradan on beş yirmi dakika geçmedi. Deli Mustafa, Bursalıyı çapraza topluyarak sürdü. Sıkı bir sürüş yapıyordu. Deli dolu sürerek tâ kazan dibine kadar getirdi. Fakat Bursalı bir biçimine getirerek çaprazı sıyırdı. Üste de çift paça indi. Mustafa paçaları ânen kaptırmıştı.

Mustafa hasmını karşılamıya vakit bulamadı. Bursalı da paçalarla beraber yürüyerek Mustafanın sırtını yere vurdu. Mustafa mağlûp olmuştu. Kaşla göz arasında bu iş olup bitmişti. Yörük Ali, derhal sazı bıraktı. Babasına hitaben:

— Gördün mü Bursalıyı? Nasıl sıyırdı çaprazı, nasıl indi paçalara?..

— Güzel... Ben demiyordum ki, Bursalı, pehlivan değildir. Ne ise Mustafa da çıktı ortadan... Dediğimiz oldu. Şimdi dananın kuyruğu kopacak. Allah verede talihin yaver ola... Kur'ada tek kalasın.

— İnşallah!..

Dedi.

Cazgır, oturduğu yerden fırlamıştı. Kazan dibine gelerek bağırdı:

— Bursalı, hasmını çift paça yendi.

Dedikten sonra:

(Arkası var)

BULMACA

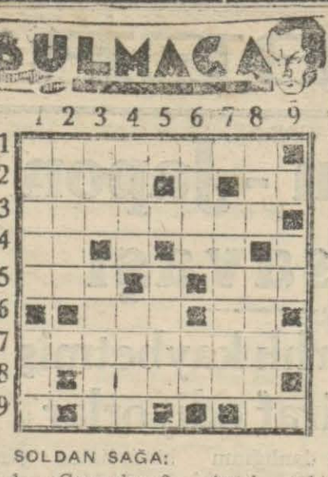

SOLDAN SAĞA:

1 — Gece olur. 2 — Aptal, eski bir silâh. 3 — Aleyhte bulunmak. 4 — Bir hayvan, zaman. 5 — Afrikada bir nehir, bir çalgı. 6 — Gösteriş, bir hayvan. 7 — Şair. 8 — Dert. 9 — Bir hayvan, Edep.

YUKARIDAN AŞAĞIYA:

1 — Büyük tencere, Isık verir. 2 — Bir nevi et. 3 — Boyun eğme, Istanbulun bir semti. 3 — Dünya, Değer. 5 — Fransızca «öğle». 6 — Hind papası, başına K gelse ateşten sonra hasıl olur. 7 — Eski bir uzunluk vahidi. 8 — Bir nevi kömür, sonuna R. gelse bayılanı ayıltır. 9 — Bağışlama, bir meyva.

— Dünkü bulmacanın halli —

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	■	K	O	R	■	K	A	V	İ
2	B	■	K	U	Ş	■	K	A	R
3	E	T	■	M	A	T	■	N	A
4	Y	A	Ş	■	L	İ	R	■	N
5	A	K	İ	D	■	R	A	F	■
6	Z	A	N	■	Ç	İ	Y	■	K
7	I	S	■	T	A	T	■	Ş	U
8	T	■	D	U	L	■	C	E	P
9	■	Y	E	L	■	K	A	R	A

Şikâyetler günü gününe takip edilecek

Vali ve Belediye Reisi Lütfi Kırdar dün Belediye İstatistik ve Neşriyat Müdürlüğüne şifahi bir emirde bulunarak, gazetelerde çıkan şikâyetlerden Belediyeyi alâkadar edenlerinin günü gününe intaç ettirilmesini istemiştir. Bundan sonra gazetelerde çıkacak her şikâyet derhal alâkadar makamlara bildirilecek ve hakkında cereyan eden muameleler için derhal neticeyi bildirir raporlar gazetelere verilecektir.

Mahkûm olan yankesici

Bundan birkaç gün evvel hapishaneden çıkan sabıkalı yankesicilerden Mehmet dün tramvayda bir yolcunun cebinde bulunan paraları çekerken cürmü meşhut halinde yakalanmış ve verildiği asliye 2 nci ceza mahkemesinde 4,5 ay hapse mahkûm edilmiştir.

Yeni PUDRA RENKLERİ

önünde

KADINLARIN HAYRETİ

SİHRAMİZ BİR KOLORİMETRİK MAKİNE SAYESİNDE İSTİHZAR EDİLEN PUDRA

TENİN GÜZELLİĞİNİ ON MİSLİ ARTTIRIR.

Teninize en uygun gelecek pudranın tam rengini veren yeni bir Kolorimetrik makina icadedilmiştir.

Bu sayede şimdiye kadar görülmemiş emsalsiz bir güzellikte orijinal pudra renklerinin istihzarına imkân verilmiştir. Bunları yalnız Tokalon pudralarında bulabilirsiniz. Bu pudra rüzgârlı ve yağmurlu havalarda bile bütün gün sabit kalır. Burnun parlamasına mani olur. Hususi ve beratlı bir usul dairesinde istihzar edilmiştir. Bu yeni Tokalon pudrasının en son yeni ve *cazip renklerini* bugünden tecrübe ediniz. Daha genç ve güzel görününüz.

Ruzveltin beyanatı

— Baş tarafı 1 incide —

alınan iki habere istinat ettirdiğini ilâve etmiştir. Bu iki noktadan biri şimali Afrikanın istilâsı diğeri Salomonlardaki deniz muzafferiyetidir. Reis Salomon adaları muharebesinin "tarihimizin en büyük muharebelerinden biri,, olarak vasıflandırmıştır.

Waldorf Asoriada, Nevyork'ta toplanan Nevyork Herald Tribün gazetesine günün meseleleri hakkında yaptığı beyanatı radyo ile neşreden Ruzvelt dinleyicileri teyakkuza davet ederek sevinilecek saatin henüz daha gelmediğini söylemiş ve şunları ilâve etmiştir:

Bizim ancak dövüşmek ve galebe çalmağa çalışmak için zamanımız vardır. Hepimizin önünde muazzam bir iş duruyor. Muharebe hatlarımız bugün Kiska'dan Murmansk'a ve Tunustan Guadelkanal'a kadar uzanmaktadır. Kuvvetlerimiz ilerledikçe bu hatlar da uzayacaktır. Pek çetin muharebeler verdik ve vermeğe devam edeceğiz. Geçen iki hafta pek iyi haberler aldık. Birkaç gün evvel ordumuz Afrikanın şimalinde ilerledi.

Dünyanın öbür ucunda Japon kuvvetleri gece Salomon adalarındaki mevzilerimize doğru ilerlediler. Düşmanı durdurmak için gönderdiğimiz kuvvetlerin başında San Fransisko kruvazöründe bulunan Amiral Daniel J. Callaghan vardı. Amiral düşman filosunun, bütün filosunun ortasına girdi. San Fransisko'nun topları ateş saçıyordu. Kruvazör düşmanın üç gemisine darbeler indirdi. Bunlardan biri battı. Kruvazör boy ve ateş kudreti bakımından kendisine üstün bir düşman zırhlısına bir borda hücumu yaptı. Kruvazör bu zırhlının büyük toplarını susturdu ve gemiyi o kadar hırpaladı ki, torpidolarımız, destroyerlerimiz ve tayyarelerimiz onu batırmakta güçlük çekmediler. San Fransisko birkaç isabet almıştı. Samimî dostum olan Amiral Callanghan ile kahraman subaylarından ve erlerinden birkaçı bu muharebede hayatlarını vermişlerse de San Fransisko ikinci kaptanı tarafından limana getirilmiştir. Bu kruvazör vatan uğrunda yeniden çarpışacaktır. San Fransisko'nun mensup olduğu filonun kumandanı bu kruvazörün fevkalâde hizmetleri için taltif edilecek gemilerimizden ilki olmasını istemiştir. Fakat hiçbir nişan ve madalya muhariplere silâh arkadaşlarının kendilerine telkin ettiği hürmet kadar büyük bir şeref veremez. Guadalkanal'daki bahriye silâhendazlarının kumandanı general Van degrift dün filo kumandanı Amiral Halsey'e bir mesaj göndererek kendisine şunları yazmıştır:

"Sayıca üstün düşmanlara karşı mükemmel bir surette mücadele ederek onları ezici bir bozguna uğratan askerlerimizi delik deşik olan miğferlerimizle selâmlarız. Onları takdir ediyoruz. Bize böyle insanlar hediye ettiği için Cenabı Hakka şükredelim. Milletimizin bu harp esnasında ve her zaman buna lâyık olmasını temenni ederiz.

İstanbul Belediyesi
ŞEHİR TİYATROSU
Saat 20.30 da
DRAM KISMI
Kollege Krompton
KOMEDİ KISMI
Asrileşen Baba
Cumartesi ve Pazar günleri
15.30 da Matine

ZAYİ

937/164 ve 1728 No. lu liman cüzdanımı zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü olmadığını ilân ederim.

D. Denizyolları Tarı vapurunda ateşçi Memiş Esmer

SEFALİN

NEZLE - GRİP - BAŞ - DİŞ

ve bütün ağrıları derhal keser. Her eczaneden arayınız

Haciz Kararının Kaldırılması Hakkında Karar

Adli Amirlikçe 21/9/942 gün ve 685/H. 332 sayılı kararla firar suçundan maznun olup (gaip) bulunması sebebile Türkiye dahilindeki mallarının gelinceye veya tutuluncaya kadar haczine karar verilmiş olan umum sıhhiye deposu erlerinden olup İstanbul Fatih As. Şubesine merbut Gülcamı mahallesinde mukayyet 336 D. lu Manol oğlu Niko kıt'asına avdet etmiş olduğundan haciz sebebi kalmamış olduğu cihetle As. M. K. 216/2 maddesi gereğince malları hakkındaki haciz kararının kaldırılmasına karar verdim. (1713 - 1466)

As. Ad. Hk.
Hilmi Özarpat

Adli Âmir
M. M. V. Müsteşarı
Korgeneral
Galip Deniz

İstanbul Belediyesi İlânları

İstanbul, Beyoğlu ve Üsküdar Sârî Hastalıklar Mücadele Merkezlerinde bulunan Memur ve hademelerle Zührevî Hastalıklar Müdürlüğü Kavas ve Hademeleri için kumaşı dairesinden verilmek şartiyle yaptırılacak (93) takım ma kasket elbise ve manto açık eksiltmeye konulmuştur. Mecmuunun tahmin bedeli (1162) lira (50) kuruş ve ilk teminatı (87) lira (19) kuruştur.

Şartname Zabıt ve Muamelât Müdürlüğü Kaleminde görülebilir.

İhale 4/12/942 Cuma günü saat 14. de Daimi Encümende yapılacaktır.

Taliplerin ilk teminat makbuz veya mektupları ve kanunen ibrazı lâzımgelen diğer vesikalariyle ihale günü muayyen saatte Daimi Encümende bulunmaları. (1554)

Eminönü Çelebioğlu Alâeddin mahallesinin Tahminönü sokağında (85) kapı No. lu dükkân teslim tarihinden itibaren bir sene müddetle kiraya verilmek üzere açık arttırmaya konulmuştur.

Yıllık kira bedeli muhammeni (1200) lira ve ilk teminatı (90) liradır.

Şartnamesi Zabıt ve Muamelât Müdürlüğü kaleminde görülebilir.

İhale 4/12/942 Cuma günü saat 14 de Milli Korunma kanununa tevfikan muhammen bedeli kabul edenler arasında KUR'A keşidesi suretiyle Daimi Encümende yapılacaktır.

Taliplerin ilk teminat makbuz veya mektupları ve kanunen ibrazı lâzım gelen diğer vesikalarile ihale günü muayyen saatte Daimi Encümende bulunmaları. (1553)

İstanbul Gümrükleri Başmüdürlüğünden

Sıra No.	Miktarı Kilo.	Gra	Bedeli Lira	Kr.	Teminatı Lira	Kr.	Eşya cinsi	ambarı
587	174	500	5205	50	390	00	Arışi pamuk yün mensucat	1

1 — Yukarıdaki eşya 1549 sayılı kanun mucibince 7/12/942 de saat 13 de kapalı zarf usulü ile satılacaktır. Kanuni vesikaların ibrazı ve teminat ile teklif mektuplarının satış günü saat 12 ye kadar verilmesi lâzımdır. Satış, Reşadiye caddesindeki Gümrük satış Müdürlüğündedir. Şartname ve eşya her gün öğleye kadar anılan Müdürlükte görülebilir.

2 — Bu eşyadan maada 8, 9 ve 10/12/942 günlerinde saat 14 de peşin para ile türlü sahipsiz eşya 1549 sayılı kanun mucibince açık arttırma usulü ile satılacaktır. İsteklilerin hiç bir vesika aranmaksızın bu satışlara iştirak edebilecekleri ilân olunur. (1550)

TÜRKİYE CÜMHURİYETİ
ZİRAAT BANKASI
Kuruluş tarihi: 1888 - Sermayesi: 100.000.000 Türk lirası
Şube ve Ajans adedi: 265
Ziraî ve icarî her türlü banka muameleleri
Para biriktirenlere 28.800 lira ikramiye veriyor

Ziraat Bankasında kumbaralı ve kumbarasız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

4	adet	1.000	Liralık	4.000	Lira	100	adet	80	Liralık
4	»	500	»	2.000	»	120	»	40	»
4	»	250	»	1.000	»	160	»	80	»
40	»	100	»	4.000	»				

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı tarihte % 20 fazlasiyle verilecektir.

Kur'alar senede dört defa 11 Mart, 11 Haziran, 11 Eylül ve 11 Birincikânun tarihlerinde çekilecektir.

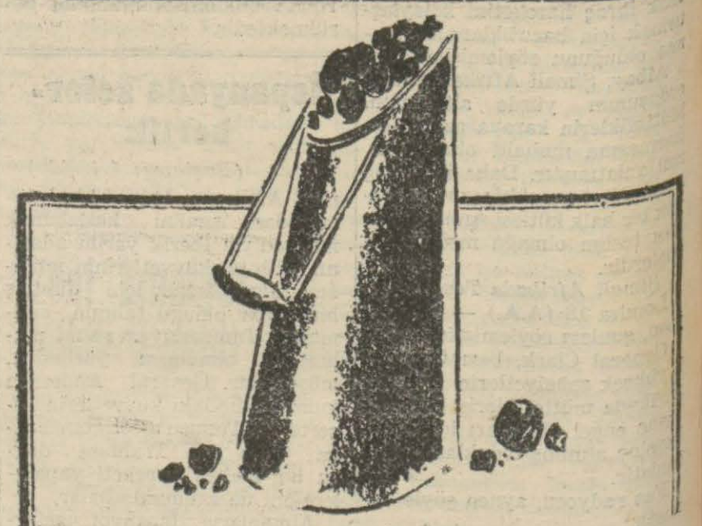

Kömür kıymetlidir

İsraf edilmemelidir. Elektrik cereyanı dahi lüzumsuz yere israf edilmemesi lâzım gelen bir kıymettir. Asgari cereyan sarfiyatına mukabil azamî ışık veren TUNGSRAM KRİPTON ampullerini kullandığınız taktirde elektrik cereyanını en idareli olarak kullanmış olacaksınız.

TUNGSRAM KRİPTON

Yeni Sabah

ABONE BEDELİ

	Türkiye	Ecnebi
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
6 Aylık	750 »	1450 »
3 Aylık	400 »	800 »
Aylık	150	

Sahibi: A. Cemaleddin Saracoğlu
Neşriyat Müdürü: M. Sami Karayel
Basıldığı yer: H. Bekir Gürsoylar ve A. Cemaleddin Saraçoğlu Mtb.

RADYO PROGRAMI

19 İkinci Teş. 942

7.30	Program	19.30	A. Haberleri
7.32	Vücudümüzü çalıştırahm.	19.45	Serbest 10 dakika
7.40	A. Haberleri	19.55	Müzik
7.55	Müzik (Pl.)	20.15	Radyo Gazetesi
12.30	Program	20.45	Müzik (Pl)
12.33	Müzik (Pl.)	21.00	Konuşma
12.45	A. Haberleri	21.15	Müzik
13.00	Müzik	21.45	Müzik Radyo Senfoni orkestrası
18.00	Program		
18.03	Müzik		
19.00	Konuşma	22.30	A. Haberleri
19.15	Müzik (Pl.)	22.45	Kapanış